

בוה תראה (ר"ל תבין) את אשר אעשה אח"כ לפרעה, כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם, ר"ל שאני רוצה שימאן לשלחם למען יראו ישראל את נפלאותי אשר אעשה בקרבן, וזה אי אפשר בלתי שאכביד בעצמי את לבו, וכאשר תראה זאת יקשה בעיניך וכי דינא הכי,

ואיני בא בטרוניא, אבל ממה שאתה רואה עכשיו מעשי פרעה לישראל תבין אח"כ שאני עושה כדין ומדה כנגד מדה וכאמור, ונתישבו כל הדקדוקים ודו"ק, השי"ת ברחמיו כימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

פרשת שמיני

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל כו' (ט, ט). פירש רש"י ז"ל שמיני למילואים (ענין מילואים פירש רש"י ז"ל לעיל (ו, ה) שהוא ענין חינוך שמתחנך האדם לדבר חדש, ולכן קודם שנתחנכו אהרן ובניו לכהונה הוצרכו לישב ז' ימים בפתח אהל מועד. וקצת קשה במשה רבינו ע"ה ששימש ז' ימי המילואים (מ, ה-ג) איך נתחנך הוא לעבודה. וי"ל על פי שאמר הכתוב (שמות ד, יד) הלא אהרן אחיך הלוי, ודרשו רז"ל (נחמ"ס קג.) שהיה הוא עתיד להיות לוי ומשה רבינו ע"ה היה כהן מצד עצמו, לכן אצלו אין העבודה דבר חדש וא"צ חינוך, משא"כ אהרן וק"ל, ועיי' ב' במה שאמרו רז"ל (מעני"א, ע"ו לה.) במה שימש משה ז' ימי מילואים כו').

דסבירא ליה לתנא קמא דשואלין ודורשין בהלכות הפסח ל' יום קודם פסח, ורבן שמעון בן גמליאל סבירא ליה שתי שבתות. ומפרש, דתנא קמא יליף שהרי משה רבינו ע"ה עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני (נמדנר ט, ג-ד). והקשו התוספות (פסחים ו: ד"ה ומזהיר) הא על ידי שאלת הטמאים הוצרך להשיב להם. ותירצו דלא הול"ל רק אל תעשו פסח ותו לא. ודקדקו המפרשים הלא מענינא דקרא מוכח שהטמאים עצמן הבינו שלא יעשו פסח דהרי שאלו (נמדנר ט, ג) למה נגרע לבלתי הקריב, הרי שהבינו שלא יקריבו, רק הוקשה להם מה תקנתם ולמה יגרעו משאר העדה, וא"כ עיקר תשובת משה רבינו ע"ה היה שיש גם להם תקנה בפסח שני, וא"כ מאי תירצו התוספות.

יש להבין למה ענין החינוך צריך דוקא ז' ימים ולעבוד העבודה ביום הח' דוקא. עוד יש לדקדק במ"ש רש"י ז"ל 'ולזקני ישראל' כדי להודיעם שעל פי הדיבור אהרן נכנס כו'. והיינו שהוקשה לו למה קרא לזקנים, ומדוע לא הוקשה לרש"י למה קרא לאהרן, והרי כל ז' הימים היו יושבים פתח האהל ולמה הוצרך לקריאה, ולא הול"ל רק, ויהי ביום השמיני קרא לזקני ישראל ויאמר אל אהרן וכו', כי למה הוצרך קריאה לאהרן.

וקאמור תו, טעמא דרבן שמעון בן גמליאל, שהרי משה רבינו ע"ה עומד בר"ח ניסן ומזהיר על הפסח ע"ש. ולפי זה קשה לתנא קמא דהלכתא כוותיה, מדוע דין פסח שני שאלו ודרשו ל' יום ולא כן בפסח הראשון. וגם צריך להבין ענין ל' יום, וב' שבתות מאי טעמא.

ובדי שיובן כל זה, נקדים מה שכתב בחדש לאברהם בעין הקורא נהר ג' וזה לשונו: דע שמסורת הקבלה בידינו מרז"ל שנבראו חמשים היכלות של טהרה בעולם היצירה

ונבאר ג"כ הש"ס דפסחים דף וי"ו (ע"א - ע"ב)

א. אפשר ר"ל דחזינן מהא דלא שימש בבגדי כהונה דלא היה טעון כלל חינוך כהונה אלא היה כהן מצד עצמו.

בהיכל אהבה שעומדים שם מחנה מיכאל (מסתברא שאלו נ' היכלות הם כלל התורה כולה בהשתלשלותה ליצירה, והוא נגד נ' שערי בינה שבאצילות, והבן) וכנגדן נבראו נ' היכלי טומאה והם היכלי התמורות שס"מ מושל בהם, וידוע שאין האדם נידון בבי"ד של מעלה אלא מכן כ' שנה ולמעלה (שנת פט; נמ"ר יט, ד), ומי שנכנס ביום א' של שנת כ"א, אם יבחר בטוב וימאס ברע וישתדל לעסוק בתורה ומצות, אזי כלילה הראשונה כשישן על מטתו מיכאל השר הגדול (ויאל יב, ה) שולח מלאך אחד להוליך נפשו ולהכניסה בפתח היכל ראשון, ומכניסה לפנים עד כדי שיעור זכות נפשו, ועל דרך זה בכל לילה וליילה מכניסין אותה יותר בפנים כפי שיעור תורתו ומעשיו, ואם זכה להיכל הנ' נעשה בן חורין מס"מ, אבל כל זמן שלא זכה להיכל הנ' אפילו הוא בהיכל המ"ט יש כח לאדם בבחירתו שיתגבר היצר הרע עליו להוציאו ממ"ט היכלות טהרה ולהכניסו בהיכלות הטומאה.

ובן מי שביום ראשון של שנת כ"א התחיל למאוס בטוב ולבחור ברע, אזי כשהוא ישן על מטתו שולח ס"מ אחד ממחנותיו לנפש החוטא להוליכה בהיכלות הטומאה בכל לילה ולילה יותר ויותר, וכשנכנס להיכל החמשים

אין לו תקנה עולמית, ועליו נאמר (קהלם ה, טו) מעוות לא יוכל לתקון, אבל כל זמן שלא נכנס בהיכל הנ' אפילו הוא בהיכל המ"ט יש לו כח בבחירתו להיות תוהא על הראשונות ולצאת מהיכלות הטומאה ולהיכנס בהיכלות הקדושה, וזה סוד מה שאמרו רבותינו ז"ל (ע"ז י): יש קונה עולמו בשעה אחת.

ואמנם היותר רשע מישראל אי אפשר לו ליכנס בהיכל הנ' של טומאה עד שירשיע ת' יום רצופין (לפי זה עברו בהיכל אחד כולו הוא ח' ימים^ב, ומסתברא שמכל שכן ליכנס בהיכל הקדושה שהוא אי אפשר אלא אם כן יצדיק מעשיו שמונה ימים, כי יותר צריך התגברות להצדיק מעשיו מלהרשיע, כי כל תאוות האדם לרע הוא).

ודע שישראל נתלכלכו במצרים כל כך עד שבערב פסח נכנסו בהיכל מ"ט, שאם ח"ו היו מתעכבים יותר היו נכנסים בהיכל הנ' ושוב לא היה להם תקנה, וזה סוד (הגש"פ) אלו לא הוציא כו' הרי אנו ובנינו כו', עכ"ל.

עוד כתב שם בנהר נ"ז וזה לשונו: אחר שיצאו ישראל ממצרים מה עשה הקב"ה, חישב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, וצוה שיעשו ישראל בכל שנה פסח בהשבתת חמץ ואכילת

ב. ראיתי לנכון לבאר היוצא מדברי רבינו לענ"ד, מאחר דיש בענין זה כמה דקדוקים שאינם מובנים בלא עיון, והיינו דענין זה שהנפשות יוצאות מהס"א הוא בגדר התעוררות עליון, וכהכנה לאורו של פסח, והיינו דבלייל פסח יוצאים כל היהודים מהס"א ונהיים בני חורין מהס"א ונכללים בשערי קדושה (אמנם ג"ז לפי ערך), אלא שמיד אח"כ כדי שתשאר הבחירה חוזרים למדריגתם וצריכים מ"ט שערים בסוד ספירת העומר, אלא כדי שתאיר בכל אחד הארה זו שבלייל פסח לפי ערך בעיני האי התעוררות לצאת ל' יום קודם הפסח. והנה העירני ת"ח אחד למ"ש בהגדת החיד"א ז"ל הנק' גאולת עולם בביאור מימרא דראב"ע הרי אני כבן שבעים שנה כו', (ע"ש שמסביר ענין האי שלשים יום לפי דרכו הקדושה), שיש מי ששאל אם בכל שנה הקב"ה מוציא הרשעים משערי טומאה איך יתכן שיש רשעים שירכו לפשוט ת' יום, וע"ש במה שכתב לתרץ, ומדברי רבינו למדנו תירוץ לזה, דאח"כ מסתלקת הארה זו שאינה אלא בגדר אתערותא דלעילא וחוזרים למצב הראשון כדי שתהיה הבחירה וכמ"ש לקמן בביאור מצות ספירת העומר שאפילו היותר רשע שהוא במ"ט שערי טומאה יכול להיכנס לקדושה ע"י ספירת העומר במ"ט יום, ולכאורה יקשה הלא כבר יצאו לפחות קרוב לד' שערים דהרי בשלשים יום יש כמעט ד' שערים, אלא נראה כנ"ל, ובאמת בעיון דק בגדרי הדבר הוא דומה למה שכתב שם החיד"א בתירוצו השני ע"ש, ואם טעיתי

דלכאורה צריך ביאור דנהי שנפל הגורל על אדר ושמו (מגילה יג:), מ"מ למה בחר ביום י"ג לאדר, ולהנ"ל ניחא והבן.

ואמנם דע שעבודת כוכבים ודכוותיהו הוא כולל כל הנ' שערי טומאה, ולכן מומר לעבודת כוכבים ולחלל שבת (עירובין סט.: סולין ס:) הוי מומר לכל התורה, כי כמו שבת' יום כשמרשיע נכנס בכל ג' שערי טומאה כך על ידי אלו נכנס מיד לכולם.

וכן שמירת שבת הוא כלל התורה, ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל ג' שערי קדושה בפעם א', כמו אם יצדיק מעשיו ת' יום רצופים, ומזה הטעם מבואר בכל ספרי מוסר^ה שהבעל תשובה אי אפשר לו לתקן מעשיו אלא על ידי שמירת שבת, והיינו לפי שצריך ליצא מהיכלות הטומאה כפי השיעור שהיה בהם ולחזור וליכנס בהיכלות הקדושה, ושיעור מהלך שערי טומאה ת' יום, וכן מהלך שערי קדושה, וכמעט מהנמנע שיצדיק אדם מעשיו ת' יום או ש' יום וכדומה בלי שיפגום בהם רגע כי יצר לב האדם רע מנעוריו, וכמה דברים שאין אדם ניצול מהם בכל יום (נ"ב קסד:), משא"כ על ידי שמירת שבת יוצא מכל הטומאה בפעם א' ונכנס לקדושה וכאמור.

וזה סוד מה שאמרו רז"ל (שנכ קיט:) אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות היו נגאלין, והיינו שהיו באים מיד לשער הנ' אשר שם חירות וגאולה מכל רע וכאמור. אך דווקא ב' שבתות צריך, מטעם שכתבו המפרשים^ה שאין שבת אלא אחר וי"ו ימי חול כידוע.

מצה. והענין מאחר שהיותר רשע אי אפשר שיכנס בהיכל הנ' אלא א"כ ירשיע ת' יום רצופים, ובכל שנה שלשים יום קודם פסח הקב"ה עושה לישראל משוא פנים ברוב חסדיו ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה מעט מעט עד ליל פסח כו"ה, עכ"ל.

וזה סוד שואלין ודורשין בהלכות הפסח ל' יום, כי כמו שבפסח הראשון במצרים הוציא השי"ת נפשותיהם של ישראל בפעם א' מכל היכלות הטומאה לגמרי, כן אח"כ בכל שנה ושנה מוציאם מעט מעט כפי שיעור שיכולין לצאת בל' יום לפי החשבון הנ"ל שבשמנה ימים יוצאים מהיכל אחד, ויש לכל אחד מישראל עכ"פ עזר מעט כפי מדריגתו שהיה בראשונה קודם התחלת ל' יום הללו, כי מי שהוא אז בהיכל מ"ט של הטומאה יש לו ריוח מועט, ומי שהיה בהיכל הראשון הרי בסוף הלמ"ד יום כבר נכנס להיכלות הקדושה כפי החשבון, ומי שהיה אז כבר בהיכלות הקדושה הרי הוא מתעלה יותר ויותר כפי החשבון, והבן.

והנה האחרונים (נ"ח רש סימן מ"ט) כתבו בהלכות פסח, דאותן ל' יום דשואלין ודורשין מתחילין מיום פורים עצמו. הרי שענין חירות הזאת דהיינו היציאה מהיכלות הטומאה שבל' יום אלו מתחילין פורים^ה, דהיינו י"ד אדר, ממילא לפי זה שכל רשע בישראל^ה אשר מרשיע תמיד עיקר פחיתותו ושפלותו הוא ביי"ג אדר, דהא ביום י"ד מתחיל לצאת מעט מעט מרשעתו וטומאתו. וזה היה כוונת המן להתגבר על ישראל ביי"ג לחודש אדר (אסתר ג, ז-ח),

ה' יכפר. ג. העיריני ת"ח אחד שבחסל"א בהמשך מבואר דבכל יום יוצאים חלק אחד משלושים עד שבליל ביעור חמץ עומדים בהיכל החיצון בחלק אחד מל' ממה שהיו קודם הל' יום ע"ש. ויתכן דלפני רבינו לא היה המשך הדברים, עוד יתכן דרבינו כתב מה שכתב אחר התבוננותו בשרשי הדברים העמוקים, וה' יאיר עיני המחכים לאורו. ד. ס"א מפורים. ה. ס"א שבישראל. ו. ע' ראשית חכמה השלם שער הקדושה פ"ז אות ק"ד. ע' דברי חכמים שער השבת פרקים ד. ו. ח. שער התשובה פ"ו. ע' אוה"ח הק' שמות לה א. וע' פ' בשלח דרוש ג, ויקהל דרוש ב. ז. ע'

והיינו טעמא דרבי שמעון בן גמליאל שאמר ב' שבתות, ר"ל שאין צריך הכנה להשיג חירות וקדושה של פסח בל' יום, כי בב' שבתות סגי כשמקיים ב' שבתות. ואמנם הלכה כתנא קמא דהחירות מתחיל ל' יום קודם פסח, ולכן משה רבינו ע"ה הזהיר בפסח ראשון על פסח שני, ולא תיקשי מדוע לא הזהיר על פסח ראשון ל' יום, דהא ענין זה של ל' יום לא התחיל עד שנה השנית אחר יציאת מצרים, משא"כ בעת יציאת מצרים היה החירות ברגע אחד, שבליל פסח הוציאם השי"ת בפעם א' מכל המ"ט שערי טומאה^(ט), משא"כ פסח שני שהיה בשנה השנית, אז כבר נהג החירות ל' יום קודם בפסח ראשון, והוא הדין בפסח שני לטמאים, וק"ל.

והנה אמרו רז"ל (אבות פ"א מ"א) משה קיבל תורה מסיני, והנה דקדקו המפרשים^(ט) בלשון קיבל, דהיל"ל למד. ותו מאי מסיני, היל"ל מהקב"ה.

אכן נודע^(ט) כי מי שהוא בתכלית ענוה נמסר לו התורה במתנה, כי ענוה הוא מדת הבינה^(ט), וחכמה נמשך לבינה, ובודאי שעל ידי לימוד אי אפשר ללמוד כל התורה כולה בפרד"ס במ' יום, כי ארוכה מארץ מדה, רק על ידי שמשה רבינו ע"ה היה עניו מכל האדם נמשך^(ט) לו התורה כולה,

וזה שאמרו רז"ל שניתנה לו במתנה, וזהו לשון קיבל.

ואמנם נודע כי בכל הדברים צריך שיהיה נשלם^(ט) בעולם ושנה ונפש, ולכן בנפש היה משה רבינו ע"ה ענו, ובעולם הוא בהר סיני מקום ענוה ולכן הוא הר קטן, ובשנה שורה מדת ענוה בוי"ו בסיון, ולכן כשבא משה רבינו ע"ה בסיני בששה בסיון נמשך עליו התורה כולה, כי עשרת הדברות הם כלל כל התורה (נמ"ל יג, טז), ואידך פירושא הוא, לכן אף אם קצת פרטי מצות אמר אחר זמן ולא בסיני אין בכך כלום, כי הכל נכלל ביו"ד הדברות, וזהו משה קיבל תורה מסיני דייקא.

אך דלפי זה יקשה באיזה מצות^(ט) שניתנו אחר מתן תורה ושלא בסיני, ומשה רבינו ע"ה לא ידעם בתחלה, א"כ איך ניתנו אז, כי הלימוד של משה רבינו ע"ה מהקב"ה לא היה כאדם שלומד מחבירו אלא שהמשיך הדבר ההוא מלמעלה, ולזה צריך עולם שנה נפש, והרי אז לא היה עולם שנה נפש, וכן בדין פסח שני קשה ג"כ זה.

אך ידוע^(ט) שאפילו ב' מאלו הג' עולם שנה נפש אם נשלמו ג"כ סגי, כי הכל הולך אחר הרוב, ורש"י ז"ל כתב בפרשת בהעלותך (נמננר ט, י) ראוי היה פרשת פסח שני להיאמר

ראשית חכמה ש' הקדושה פ"ז וכמו שהובאו דבריו בספר דברי חכמים שער השבת פ"ח, וע"ע בר"ח שם פ"ב, וע' של"ה הק' מסכת חולין פרק תורה אור בענין קדושת השבת. וע' בישמח משה פרשת תשא עמ' קצ"א טור ג' שכתב רז"ל, ואומרים הטעם ששתי שבתות דווקא, דלא הוי שבת אמיתי מצוה, כמאמרם שביתה ביום השביעי, רק אם שומר מקודם שבת אחד, וא"כ מתחילין אחריו ששת ימי המעשה, ואח"כ יום השביעי ושובת בו, א"כ הוי כמאמרם, אבל שבת הראשון ששמר א"כ אין זה לו יום השביעי שאחר ימי המעשה, רק אחר כמה מאות או אלפים ימי המעשה, ואין זה לו יום השביעי ולא הוי מצוה כמאמרם והבן זה עכ"ל הק', והענין אחד רק מוסבר בשל"ה באופן יותר פנימי ע"ש, כנלע"ד. ח. ע' פע"ח ש' חג המצות פ"א. ט. מדרש שמואל, וע' ברטנורא. י. ע' לעיל דרוש ב' לפסח עמ' תקמד. יא. ע' ת"ז הקדמה ה ע"ב, וע' לעיל דרוש ב' לפסח שם. יב. ס"א נמסר. יג. כל העולם נברא במשקל אחד של עולם שנה נפש כמבואר בספר יצירה פ"ג מ"ה, א"כ שלמות דבר ובמיוחד התורה ומצותיה שהם מצד עצמן תכלית השלמות הוא רק ע"י צירוף ג' דברים אלו של עולם שנה נפש. יד. ע' במדבר כז ז בענין בנות צלפחד, וברש"י שם. טו. ע' לקמן פ' אמור דרוש ד, וע' במפתח הענינים ערך עולם שנה נפש.

על ידי משה רבינו ע"ה, אלא שזכו אלו האנשים ונאמר על ידיהם. הרי שנפש אלו האנשים היה להם שייכות למצוה זו של פסח שני, כי נפש כל אדם יש לו דביקות במצוה א' מתרי"ג מצות (ט).

והשתא אתי שפיר מה שהוכיח הש"ס דין דשואלין ודורשין ממה שמשה רבינו ע"ה עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני, מזה מוכח שענין החירות בפסח שני מתחיל ל' יום קודם, וא"כ היה שייכות אז דין פסח שני בנפש ובשנה, ושפיר אמר אז דין פסח שני. משא"כ אי נימא שתי שבתות א"כ לא היה אז רק בנפש לבד דין פסח שני ולא בעולם ולא בשנה, א"כ איך המשיך דין פסח שני אז. וזהו כוונת התוספות בתירוצם, דאע"פ שעל ידי שאלה הוזקק לומר להם, מ"מ לא היה לו לומר רק אל תעשו פסח בלבד שדין זה נהג באותו עת, משא"כ דין פסח שני לא היה אפשר לו כלל להמשיך אז, אלא ע"כ דשואלין ודורשין ל' יום ונשלם אז דין פסח שני בנפש ושנה.

ובזה מדוקדק לשון משה רבינו ע"ה (נמדנר ט, ט) עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם, לכם דייקא, כי על ידי נפש שלהם היה אפשר אז להמשיך דין מצוה זו.

והנה נודע" שפ"י שבעת שהוציא הקב"ה ישראל ממצרים הוציאם בפעם א' מכל שערי טומאה, זה לא היה רק באותו יום, אבל אח"כ חזרו למדרגתם, דאל"כ יהיה ביטול בחירה לגמרי, והניחם השי"ת על בחירתם כדי שיהיה להם שכר. ולכן בהיות שהיו צריכים שיהיו נשלמים בערך ת' יום שיצאו מהטומאה, וכבר אמרנו שזה כמעט דבר נמנע, לכן מה עשה השי"ת, מיד ביום השני דהיינו ממחרת

הפסח צוה להם לספור העומר, וסגולת מצוה זו לצאת ע"י ספירה א' מהיכל אחד של טומאה, מה שאי אפשר לפעול על ידי שאר מצות רק בשמונה ימים לצאת מהיכל אחד, ועל ידי ספירה פועלים זאת בפעם א', לכן סופרים מ"ט יום וביום חמשים ניתן התורה, ואז קיבל כל אחד מישראל קדושה לפי ערכו, כי היותר רשע שאפשר בעולם שהיה בתחילה בהיכל המ"ט (כי מי שהוא בהיכל הנ' אין לו תקנה, ולא דיברה תורה באלו) אזי ביום הנ' טעם עכ"פ קצת מהקדושה, שהתחיל לכנוס בהיכל הראשון, ומי שהיה בתחילה בהיכל המ"ח בא אז להיכל השני של הקדושה, וכן כולם, ומי שהיה בתחילה חוץ לשער הטומאה הרי ביום נ' בא להיכל הנ' של הקדושה, ומי שהיה אז באותה מדריגה נעשה חירות ממלאך המות חרות על הלוחות (שמות לז טז, שמ"ר מא י) וכמש"ל שמי שבא בהיכל הנ' הוא בן חורין.

וזהו מה שאמר הכתוב (ויקרא כג, טו) וספרתם לכם כו' תמימות תהיינה, ר"ל כי אלו ז' שבתות שהן מ"ט יום יהיו תמימות (ט), לא כמו על ידי שאר מצות שמהלך היכל אחד אינו נגמר אלא בח' ימים, משא"כ על ידי הספירה נגמר המהלך ביום אחד וכאמור.

אכן סגולת התקדשות האדם וכניסתו להיכלות הקדושה, וכן יציאתו מהטומאה, הוא בלילה בעת השנייה, וכמש"ל בלשון החסד לאברהם, לזה אמרו רז"ל (מנחות טו.) דאין תמימות אלא א"כ סופר בלילה דוקא, שאז עת התקדשות האדם והליכתו ממדריגה למדריגה וכאמור (ואפילו מי שניעור כל הלילה אין בכך כלום, כי נפשות כל ישראל דבוקים ובאים בלילה בסוד מיין נוקבין (ט), אף מי שאינו ישן מ"מ נפשו היא נכללת בכלל ישראל והם ישנים,

מז. ספה"ג פרקים ג-ד. יז. פע"ח ש' חג המצות פ"א. יח. כלומר כניסה שלימה ותמימה לכל היכל והיכל מהיכלי הקדושה. יט. פע"ח שער קריאת שמע שעל המטה פ"ז.

ועכ"פ אין עת סגולה זו רק בלילה דוקא ולא ביום, ולכן אין תמימות אלא א"כ סופר בלילה). וזוה נבין ענין פרשתינו, כי קודם שנתחנכו אהרן ובניו לעבודה, היינו שהיו צריכים ליכנס תוך כל ההיכל ההוא השייכים אליו מצות כהונה, היה צריך שמנה ימים דוקא, שהוא מהלך היכל אחד כאמור, ולכן ישבו פתח האהל שהוא מכון נגד ההיכל ההוא אשר בו שייכות עניני מצות השייכים לעבודה,

ומיד כשהגיע יום השמיני מקצת היום ככולו, ועשו באותו יום העבודה אף שעדיין לא נגמר מהלך כל ההיכל ההוא עד ראשו, מ"מ כיון שהגיע יום הח' היה כח במשה רבינו ע"ה להעלותם לגמרי כי מקצת יום ככולו (פסס"ד), וזהו קרא משה לאהרן ולבניו, והוא מענין (שמות ל"ב, ז) קרא ה' בשם בצלאל, שפירש רש"י^י שלשון קרא הוא לשון חשיבות ומעלת המדריגה, והבן.

פרשת תזריע (מקס"ג)

אדם כי יהיה בעור בשרו בו' ושער בנגע הפך לבן בו' וטמא אותו (י"ג, ג-ג). ראוי לשית לב למה יהיה שער לבן סימן טומאה, הלא הלובן ירמוז תמיד לטהרה^ה וחסדים^ו, וכמו שאמר הכתוב (י"ג, ג) מטעם זה כולו הפך לבן טהור הוא, ולמה א"כ בשער לבן יגרום טומאה. עם היות שטעמי התורה עמוקים משכל אנושי, מ"מ כמה וכמה פירושים לתורה בכל חלקי פרד"ס, והרשות נתונה לדרוש.

וביארתי עם מ"ש לעיל בפרשת וירא (דיוט ה) ובפרשת וישב (דיוט ב) בביאור פסוקי^א האף תספה צדיק עם רשע (נרמזית י"ח, כג-ג) ופסוק על כן לא יקומו רשעים במשפט (מסילת^ב 1234567) (מסילת א, ה), ע"ש כל ההמשך מה שתירצתי קושית נזר הקודש שם, ע"ש כי אין לכפול הדברים. ויוצא מזה תוכחת מוסר איך מחויבים אנשי עיר ועיר לציית לחכם הדר בתוכם בהיותו ירא ה', דאם לא כן לא די שאין להם תועלת ממנו אלא נמשך להם גם נזק מאתו, כי מאחר שברית כרותה לכל איש ישראלי בעשותו מצוה מוציא ניצוץ אחד קדוש מתוך הקליפות,

והניצוץ ההוא מתדבק בנשמת האיש ההוא המוציא, ועל ידי זה זוכה לעוה"ב, ובהיות איש צדיק בעיר אזי כל הניצוצות קדושים שמוציאין שאר האנשים מתדבקים בו, ונשארו הם ערומים בלי מצוה, והתיקון לזה שיהיו צייתין לו.

וברך אגב ביארתי מאמר רז"ל (נרמז ל:) מאי דכתיב (מסילת ג, ב) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה, במקום גילה שם תהא רעדה. ודבר זה צריך ביאור, כי ודאי קושית המקשה היה איך יתקבצו יחד גילה ורעדה, כי מי אשר יראה ורעד יבוא בו אין שמחה בלבו, וא"כ מה הועיל בתירוצו ועדיין הקושיה במקומה.

והענין הוא, כי גם באמת צריך להבין למה חיוב היות התפלה בשמחה (נרמז ל:), וכי העומד לפני המלך לבקש על נפשו ישמח, אדרבה הוא מחויב להיות מלא הכנעה ושפלות ולב נשבר, ולשמחה מה זו. אכן הענין כי באמת התפלה עיקרה בשברון לב ודחילו ורחימו, ואז על ידי כל דיבור יוצא ניצוץ קדוש ומתדבק בדיבור ההוא, וכאשר הדיבור ההוא היה ביראה,

ב. שם ברש"י לא מצאתיו, ואולי יש להגיה 'שפירשו', וע' בספה"ג פנ"ו, וע' בזוהר הרקיע האר"י ז"ל פרשת בראשית יא ע"ב שפירש כן בלשון הזהר, או למפרש אחר וצ"ע, ואח"כ ראיתי שבתרגום אונקלוס מפרש רבי לשון גדולה, וע' פ' יתרו עמ' שצא. א. ע' קהלת ט ח, וע' פרדס שער כ"ג ערך טהרה. ב. זח"א כח ע"א. ג. ס"א פסוקי.